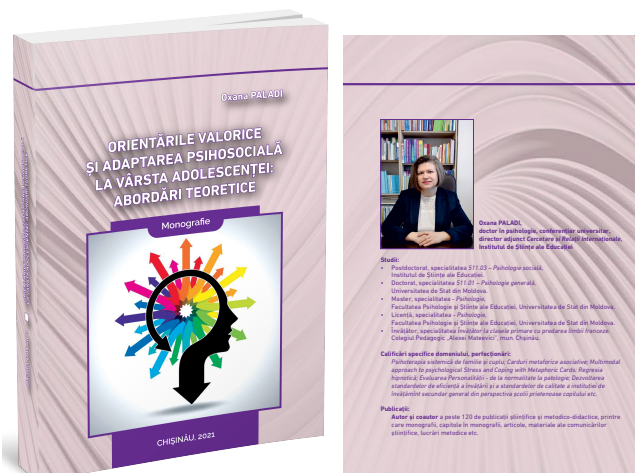

Orientările valorice și adaptarea psihosocială la vârsta adolescenței: abordări teoretice

Monografia *Orientările valorice și adaptarea psihosocială la vârsta adolescenței: abordări teoretice*, autor Oxana Paladi, prin caracterul actual și specific, contribuie la dezvoltarea psihologiei, inițiind un studiu aprofundat într-un domeniu mai puțin studiat. În lucrare, considerăm relevantă actualizarea teoretică a semnificației termenilor de valoare, orientări valorice, ierarhii ale valorilor, adaptare, adaptare psihologică, adaptare socială, adaptare psihosocială, adaptabilitate psihosocială etc., precum și dezvoltarea semnificației conceptelor de orientări valorice și adaptare psihosocială.

Este cât se poate de pregnantă realitatea că sensul global al lumii este raportat și relaționat de orientarea oamenilor pentru și prin valori, pentru și prin crearea, re-crearea, realizarea și asumarea acestora de către ființa umană. Valorile, în context, provin din trăirile axiologice ale omului și devin cu atât mai pregnante, cu cât mai profundă este trăirea împlinirii asociată realizării acestora. Atitudinea pseudo-valorică este un mare pericol, menționează N. Râmbu, deoarece în felul acesta se pierde sensul activității în general, iar, dacă ne referim la școală, se pierde sensul activității educaționale.

În contextul celor prezentate, identificăm în rândurile ce urmează expresia teoretică și metodologică a cercetării privind problematica orientărilor valorice ale adolescenților; reliefată în capitolele lucrării. În capitolul 1 al monografiei, intitulat *Dimensiuni conceptuale ale noțiunilor de valoare, orientări valorice*, este definit conceptul de valoare și orientări valorice în conformitate cu viziunile autorilor străini și autohtoni; sunt prezentate teoriile, principiile, tipurile, funcțiile valorilor și a orientărilor valorice; sunt descrise relațiile în sistemul valoric cu atitudinea, norma, idealul, interesul, nevoia și trăsăturile de personalitate; este analizat conceptul de orientări valorice în calitate de element al structurii personalității; sunt descrise caracteristicile vârstei adolescenței, reliefându-se și importanța orientărilor valorice pentru această perioadă. Menționăm investigația dată privind taxonomizarea conceptuală

Oxana Paladi

Orientările valorice și adaptarea psihosocială la vârsta adolescenței: Abordări teoretice: Monografie / Paladi Oxana; coordonator științific: Nicolae Bucun; Ministerul Educației și Cercetării, Institutul de Științe ale Educației. – Chișinău: S. n., 2021 (Print- Caro SRL). – 261 p.: fig, tab.

Referințe bibliogr.: p. 234-261 (404 tit.).

ISBN 978-9975-48-190-8.

316.6:159.922.8

P 14

a noțiunilor de reper, a celor de ancorare teoretică ce favorizează argumentarea principiilor, tipurilor, relațiilor sau interferențelor în sistemul valoric.

Acest cadru analitic argumentat cu un pronunțat îndemn spre orientarea valorică a adolescenților este susținut de autoarea monografiei și printr-un cadru de adaptare psihosocială, deoarece valorile îl cheamă pe adolescent din interiorul său și al societății, însă nu toate au aceeași tărie în insistența lor și nu toate au aceeași cerere necondiționată. Astfel, în capitolul 2 – *Dimensiuni conceptuale ale noțiunii de adaptare în contextul social și psihologic* – sunt definite conceptele de adaptare, adaptare psihosocială și adaptabilitate psihosocială, sunt prezentate teoriile, criteriile, mecanismele adaptării psihosociale

și componentele adaptării psihosociale, sunt descrise relațiile adaptării psihosociale cu alte fenomene psihice. De altfel, aici au fost identificate teorii, criterii, mecanisme, relații și modele de cercetare a dicotomiei orientare valorică – adaptare psihosocială. Datorită acestui ancoraj științifico-metodologic al investigației, autoarea prospectează un plan mental al „mișcării” valorice prin adaptare psihosocială, ceea ce reprezintă soluția finală.

Supravaloarea investigației realizată de dr., conf. univ. Oxana Paladi se manifestă prin: algoritmizarea conceptului de „orientare” sau de „învățare” a valorii, de dezvoltare a nevoii valorice pentru integrarea psihosocială și pentru exprimarea personalității, care se produce cu diferite intensități; crearea *Modelului teoretic de cercetare a orientărilor valorice și a adaptării psihosociale a adolescenților din perspectiva domeniilor, dimensiunilor, direcțiilor și metodelor cercetării și a Modelului evaluării perso-*

nalității din perspectiva factorilor care influențează orientările valorice și adaptarea psihosocială a adolescenților, care conturează fundamentarea praxiologică a condițiilor de elaborare a design-ului experimental pentru cercetarea conceptelor descrise.

Concluzionăm că monografia *Orientările valorice și adaptarea psihosocială la vârsta adolescenței: abordări teoretice* este o lucrare complexă, cu un conținut științific clar identificat, temeinic și argumentat. Volumul este recomandat psihologilor, cadrelor didactice, studenților, masteranzilor, doctoranzilor, cercetătorilor din sistemul educațional, părinților, precum și tuturor profesioniștilor interesați de acest domeniu.

Aglaida BOLBOCEANU,
doctor habilitat în psihologie,
profesor cercetător,
Institutul de Științe ale Educației